

Actueel

Wat weet jij er nou van?

‘Mensen met echte ervaringen worden niet serieus genomen’, ‘Professional moet cliënt als gelijke zien’, maar ook ‘Het gaat om het inzicht van de sprekers, niet of ze autisme hebben’. Naar aanleiding van een tweet van Barbara de Leeuw ([@praktischautism](#)) ontstond op 5 januari een levendige Twitter-discussie over het belang van ervaringsdeskundigen in de GGZ. Is die ophef terecht?

Door Francine Aarts (assistent-uitgever bij Hogrefe Uitgevers)

Niet alleen op Twitter is ervaringsdeskundigheid een *hot topic*. In december vorig jaar schreef dr. René Keet in het *Tijdschrift voor de Psychiatrie*: ‘De oplossing van psychiatrische problemen ligt niet uitsluitend bij het toepassen van diagnostiek en kennis van psychopathologie. (...) De belangrijkste bijdrage van onze beroepsgroep aan een herstelgerichte behandeling is het verlaten van het paternalistische model en toegroeien naar een model waarbij psychiater en patiënt elkaar ontmoeten als twee experts.’¹ Geen lichtzinnige woorden!

De herstelgerichte behandeling waar Keet over spreekt, is onderwerp van snel groeiende belangstelling in de GGZ. Herstelen kan gedefinieerd worden als ‘een manier van leven, van het leiden van een bevredigend, hoopvol en zinvol leven met de beperkingen die de psychische klachten met zich meebrengen’ (Anthony, 1993). Een ervaringsdeskundige (EVD) is iemand die zelf ervaring heeft met het herstelproces en op basis daarvan een waardevolle bijdrage kan leveren aan het herstelproces van anderen.

Belangrijk om te beseffen is dat het hebben van ervaring iemand niet direct een ervaringsdeskundige maakt. ‘Bij het inzetten van ervaringsdeskundigheid staat immers niet de eigen ervaring voorop. (...) Een ervaringsdeskundige kan de eigen ervaringen overstijgen en de beleving en de betekenisgeving van de ander naar voren halen’, stellen enkele auteurs (waaronder ook ervaringsdeskundigen) die aan het woord komen in [Behandeling van volwassenen met een autismespectrumstoornis](#).

¹ Keet, I.P.M. (2013). Herstel. *Tijdschrift voor de psychiatrie*, 55, 921-923.

In de recente discussie op Twitter stelde [@wereldmeisje](#) – terecht – dat de term ervaringsdeskundige nogal wisselend gebruikt wordt. Het is daarom geen overbodige luxe dat in december 2013 de competenties, taken en uitdagingen van EVD's in een professionele context omschreven werden in het [Beroepscompetentieprofiel Ervaringsdeskundigheid \(BCP-E\)](#), ontwikkeld door o.a. GGZ Nederland en het Trimbos Instituut.

Het is een goede ontwikkeling dat in dit document bijvoorbeeld beroepsniveaus worden gedefinieerd, zodat duidelijk is wat van EVD's op verschillende niveaus verwacht kan en mag worden – van een EVD die enkel cliëntcontact heeft onder begeleiding van een hulpverlener, tot een EVD die volledig zelfstandig contact heeft met individuele cliënten en groepen en die tevens collega's schoolt en ervaringsdeskundigheid op de agenda zet bij de verschillende betrokken partijen binnen en buiten de GGZ.

Dit brengt me bij de vraag waarmee ik dit artikel begon: is de ophef op Twitter over ervaringsdeskundigheid terecht? Mijn antwoord is ja: er valt nog veel te bereiken op het gebied van ervaringsdeskundigheid. Niet voor niks wordt aandacht vragen voor ervaringsdeskundigheid in het bovengenoemde beroepscompetentieprofiel vermeld als een belangrijke taak van EVD's. Het is een taak die duidelijk naar voren kwam op Twitter begin dit jaar, en met succes. Naar aanleiding van de digitale discussie werd op het laatste moment een ervaringsdeskundige spreker toegevoegd aan het programma van het congres [Ontwikkelingen in de behandeling van volwassenen met een ASS](#). En zo gaven psychiater Bram Sizoo en Jasper Wagteveld ([@WajongJasper](#) op Twitter) een duolezing op dit congres. Samen wisten zij een mooie balans te vinden tussen theorie en praktijk, tussen het verhaal van de hulpverlener en het verhaal van de hulpontvanger - een stap in de goede richting!

Wilt u ook meepraten? Volg ons dan op Twitter: [@HogrefeNL](#)

Ervaringsdeskundigheid bij Hogrefe

Ook Hogrefe Uitgevers zet ervaringsdeskundigheid steeds vaker in. Een greep uit onze boeken waarbij ervaringsdeskundigen een actieve rol hebben gespeeld (door bijvoorbeeld mee te denken, mee te schrijven of te proeflezen).

